

1972. APR. 1
NÉPSZAVA

Egy világhírű gyűjtemény

Közeledik Pest és Buda város egyesülésének százados fordulója, szaporodnak a város gondja-baját, szépségét, kulturáltságát, kellemét szolgáló kívánó fejtegetések, javaslatok a lakosság körében, a sajtóban is. A Városligetre vonatkozó írárok — csak a tavalyi évben — megtöltenének egy magánkönyv-

tárat. Haszna is volt a társadalmi nyomásnak (ugyanaz a társadalom, túl a javaslatokon, munkával is tett a Városliget újra ligetvé alakítása érdekében!): az oda nem való vásár fokozatosan kiköltözik a kétszáz éves, fővárosunk lakóinak életében olyan fontos, nekik olyan kedves parkból.

felmutatásán túl — elmondhatatlanul sok tennivalója lenne éppen ennek a múzeumnak. (A modern városi közlekedés nevelő jellegű, főleg az ifjúságra tekintő, aktivitásra épített ábrázolása, ismertetése, autózás, úrhajózás stb.)

De hogyan, hol, miként, amikor a meglévő anyag is megmutathatatlan, zsúfolódik, károsodik. Hazánkban tulajdonképpen egyetlen politéchnikai jellegű múzeuma ez, pótolhatatlan ipari jellegű muzeális tárgyaink elhelyezése is a feladatkörébe tartozik. Az országból sokfelől kapja a sürgetést hasonló objektumok megbízható elhelyezésére — majdani kiállításuk reményében, természetesen. A felszólításoknak azonban eleget tenni nem tud. A tárgyak pusztulnak.

Az UNESCO Museum című folyóiratának legutóbbi száma két nagy, képek sokaságával illusztrált cikkben is felhívja a figyelmet rendkívüli értékű gyűjteményeikre — kifejezve az irántuk megnyilvánuló nemzetközi megbecsülést. Fokozunk

Ligeti séta Múzeumtól múzeumig

kell a hazai megbecsülést is — ismét hangsúlyozva, hogy egyetlen nagy, politéchnikai jellegű gyűjteményünkről van szó. A politéchnikai kultúra jelentőségét korunkban és szocializmust építő társadalmunkban külön hangsúlyozni felesleges.

De ideje visszatérni a ligetbe. A Szépművészeti Múzeum felől sétáltam be. Jobbra a Múcsarnok, balra az Allat- és Növénykert (a maga másilyn jellegében szintén a múzeummal is rokon funkcióval), beljebb jobbra a Mezőgazdasági Múzeum. A „Vajdahunyad”, a „Jáki templom” — nem is vitás, Budapest múzeumi negyedében járok. Jöcskán továbbhaladva további két múzeumépület: a fentiekben taglalt Közlekedési Múzeum újjáépítésben megkisebbedett épülete és kőhajításnyira ide a Fővárosi Múzeum.

Egészen bizonyos vagyok benne, hogy sok bu-

dapesti lakos is megáll itt egy pillanatra, nem tudván, melyik épületről van szó. Holott, aki akkor született, amikor ez a múzeumépület elkészült, az ma nyolcvanhét esztendőse.

Körülbelül húsz percet töltöttem az épület közelében — dél körül. Ez idő alatt nagy port verve, nagy zajt keltve, három teherautó érkezett, tonnás termézetesen lármás rakodómunkásokkal. A Képzőművészeti Kivitelező és Iparvállalat — amúgy kiváló — kőfaragóműhelye dolgozik ebben az épületben, amelynek semmiképpen nem efféle a rendeltetése. Az ideiglenes igénybevételről szóló, tizenöt év előtti határozat (amelyre a továbbiakban visszatérünk) leszögezi: „A szállítást úgy kell megoldani, hogy a Városliget jellegét és hangulatát a park általános használati ideje alatt ne rontsa.”

Adj a tótnak szállást...

Ezen a ponton egy kezdetni, merevségében, moccanatlanságában. A bennük foglalt jogtalanság azonban a köveknek nem sajátja. Ezt a vállalat gyakorolja, amely a Fővárosi Múzeum épületében ideiglenesen és immár évek óta helyet foglal.

ezelőtt segítséget kért és kapott a fővárostól, hogy helyreállítás fejében tízéves időtartamra ideiglenesen (!) igénybe vehesse az épületet, amelyet telekkönyvi kikötés szerint is „csak eredeti rendeltetésének megfelelően szabad használni”.

Tizenöt éve, a kérés, az ideiglenes megszerzés időszakában a Képzőművészeti Alap igazgatója így fogalmazott: „Kérjük, hogy az épületet egy meghatározott időtartamra, de legalább tíz évre szíveskedjenek kiutalni részünkre...” Előzetes engedélyük nélkül semmi esetleges változtatáshoz nem járulok hozzá. Stb.

A következő tizenöt évben azonban a vállalat — birtokon belül — egyálta-

A liget és a népművelés javára

Kétkilónyi aktahalmaz ügyéhez egy rövid újságcikk nem szólhat hozzá a részletekbe menően — nem is feladata. A lényegét összefoglaltuk a fentiekben.

Nyilvánvaló, hogy — jogtalanság ide, jogtalanság oda — a megoldás továbbra sem következik be egyik napról a másikra. A távlati rendezéshez azonban, amely remélhetően nem tolódik további jogi ügyeskedések következtében a beláthatatlan jövőbe, hozzáfűzzük a magunkét.

A Közlekedési Múzeum, amelynek sem a jelentőségét, sem az igényjogosultságát senki nem vonhatja és nem is vonja kétségbe — négy évvel

előleg elhelyezkedése érdekében, holott az engedélyezett tíz év lejártával kártalanítás nélkül távozni lett volna köteles a múzeum épületéből. Egyelőre csak etikai indokok alapján — végleges jogi döntés ugyanis még nem született.

Az Építésügyi Minisztérium mint fellebbviteli fórum, lényegében formail okból semmisítette meg a főváros kiköltöztetésre vonatkozó határozatát (amelyben a vállalatnak előzékenyen az új helyét is kijelölték Budán, a „Szentföld” templomban), mert a döntés nem jelölte meg a Fővárosi Múzeum leendő új használóját. (Nevezetesen a már régen igénylő Közlekedési Múzeumot.)

ezelőtt jelentette be először, két éve másodszor az igényét a Fővárosi Múzeum épületére, amely a törzsépület közvetlen közelében kiválóan alkalmas volna leginkább gondjainak megoldására, legsürgősebb feladatainak teljesítésére. Mind a ligetet látogató ifjú és felnőtt százezrek, mind a népművelés, a technikai ismeretek népszerű terjesztése, mind a liget pihenő jellegének és múzeum arculatának fejlesztése egyértelműen ennek az igénynek a mielőbbi kielégítését, a kőfaragó vállalat mielőbbi kiköltöztetését sürgeti.

A Szépművészeti Múzeumtól a Fővárosi Múzeumig tartó ligeti sétám legfőbb következtetése ez. **Rajk András**